

Aplinkosauginiai kriterijai žaliuosiuose viešuosiuose pirkimuose

Andrius Šiaudinis
UAB „Peritus sprendimai“

Ar bet koks pirkimas gali būti „žalias“?

Žalias pirkimas

- Įsigyjamai prekei gaminti, paslaugai teikti ar darbams atlikti **sunaudojama mažiau gamtinių išteklių** ir mažiau teršiama aplinka;
- Įsigyjamai prekei gaminti ir naudoti, paslaugai teikti ar darbams atlikti **suvartojama mažiau energijos**, naudojami atsinaujinantys, ekologiški energijos ištekliai;
- Įsigyjama prekė **turi mažiau** ar visiškai neturi pavojingų, toksinių ir aplinkos apsaugos požiūriu **kenksmingų medžiagų**;
- Įsigyjama **prekė tvirta, ilgaamžė**, funkcionali, neteršia aplinkos ir nepavojinga sveikatai;
- Įsigyjama prekė **tinkama naudoti daug kartų**;
- Įsigyjamai prekei virtus atlieka, ji bus **tinkama perdirbimui ar antriniam naudojimui**.

Žalieji produktai (1 grupė)

- * Rašymui, spausdinimui, kopijavimui naudojamas popierius, kiti raštinės reikmenys iš popieriaus ir kartono;
- * Kiti raštinės reikmenys;
- * Leidybos, spausdinimo ir su spausdinimu susijusios paslaugos;
- * Keleivinės transporto priemonės (lengvieji automobiliai, autobusai), su jų priežiūra susijusios paslaugos;
- * Keleivių vežimo paslaugos;
- * Įstaigos įranga (spausdintuvai, faksimiliniai aparatai, kopijuokliai) ir jos priežiūros paslaugos;
- * Spausdintuvų, faksimilinių aparatų, kopijuoklių rašalai ir toneriai;
- * Informacinių technologijų priemonės: kompiuteriai, monitoriai;
- * Valymo priemonės ir paslaugos;
- * Elektros lempos;
- * Renginių organizavimo paslaugos.

„Žaliojo“ pirkimo struktūra

Reikalavimai
prekei/paslaugai/darbams

- Pirkimo objektas
- Techninė specifikacija
- Vertinimo kriterijai
- Sutarties vykdymo sąlygos

Reikalavimai tiekėjui

- Kvalifikaciniai reikalavimai

Žaliojo pirkimo objektas

- Viešųjų pirkimų įstatymas iš esmės nurodo **KAIP PIRKTI**, bet ne **KĄ PIRKTI**
- Pirkimo objekto apibrėžimas gali tiekėjams nurodyti, kad pirkimas yra „žalias“
- Pirkimo objekto apibūdinimas **NETURI DISKRIMINUOTI** tiekėjų.

Kuris reikalavimas diskriminacinis?

Perkamos Lietuvos ekologiniame ūkyje užaugintų vaisių tiekimo paslaugos

Perkamos ekologiškų vaisių tiekimo paslaugos

Techninė specifikacija

- * Žalieji reikalavimai turi būti susiję su pirkimo objektu
- * Gali būti apibrėžiama:
  - A) Nurodant techninį standartą (CEN, cenelec, ETSI) ar bendrąją techninę specifikaciją (šiuo atveju turi būti priedas “**arba lygiavertis**”)
  - B) Nurodant norimą pasiekti rezultatą ar funkcinius reikalavimus
  - C) Šių dviejų būdų derinys

Pavyzdys: Perkant darbus yra reikalingos apšildytos patalpos:

- a) galima detalizuoti šildymo sistemos parametrus (*kaip šildoma, centralizuota/autonominė sistema*) arba
- b) nurodyti, kad patalpose turi būti užtikrinama 20 °C temperatūra ir tiekėjai turi siūlyti sprendimus

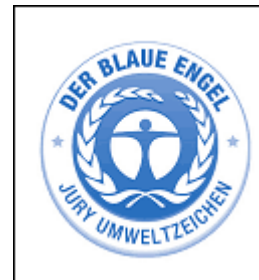
Specifikacija gali įtraukti aplinkosauginius reikalavimus.

Techninė specifikacija

Ekologinių ženklų naudojimas techninėje specifikacijoje:

- Turi būti susiję su pirkimo objektu
- Negalima reikalauti, kad tiekėjas būtų registruotas ekologinio ženklo sistemoje (priimtini ir kiti tinkami atitikimo įrodymai)
- <http://www.eco-label.com/lithuanian/>

Blue Angel ekoženklų pažymėtas popierius

Bent 80 proc. turi būti pagaminta (turi sudaryti) perdirbtas popierius

(Kompiuteris) Energijos suvartojimo apimtys turi atitikti Energy Star ženklo standartus arba lygiaverčius standartus

(Kompiuteris) Energijos suvartojimo apimtys turi atitikti Energy Star ženklo standartus

Vertinimo kriterijai

- **Mažiausia kaina**

reikia vertinti viso produkto raidos ciklo kaštus

- **Ekonominis naudingumas**

(kartu su kaina vertinami kiti kriterijai, pvz., įvykdymo terminai, techniniai pranašumai, kokybė, **aplinkosauginės charakteristikos**)

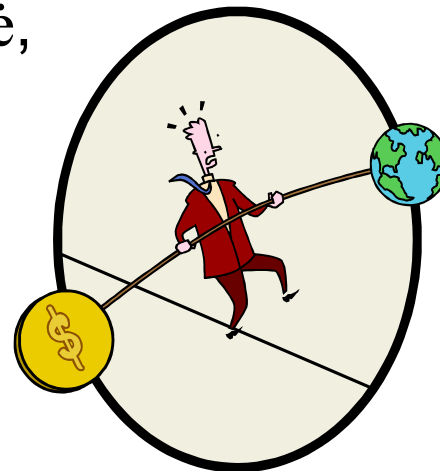
Vertinimo kriterijai turi būti:

Įvardinti pirkimo dokumentuose

Susiję su pirkimo objektu

Objektyviai pamatuojami

Nurodyti vertinimo svoriai

Kompiuterių nuomos paslaugos

- Ekonominiai kriterijai: iki 80 taškų
- Energijos suvartojimas. Už mažesnę nei nustatyta techninėje specifikacijoje: iki 20 taškų

Gatvės valymo paslaugos

- Ekonominiai kriterijai: iki 80 taškų
- Už aplinkosauginius kriterijus: iki 10 taškų
- Už eko-ženklą turėjimą: 10 taškų

Europos Teisingumo Teismo praktika

- ★ „Concordia bus“ byla
- ★ „Wienstrom“ byla

Kvalifikaciniai reikalavimai

- PO gali numatyti, kad tiekėjas turi tenkinti aplinkosauginius reikalavimus

Pavyzdžiui:

- Tiekėjas ar jo darbuotojai turi aplinkos apsaugos srities kvalifikaciją
- Tiekėjas turi panašių sutarčių vykdymo patirties
- Numatyti, kad pasiūlymas bus atmestas, jei tiekėjas yra padaręs rimtų aplinkos apsaugos teisės pažeidimų
- TINKAMAIIS paslaugų ar darbų** pirkimo atvejais gali būti prašoma įrodyti, kad tiekėjas laikosi aplinkos apsaugos vadybos standartų, įskaitant EMAS

negalima reikalauti, kad tiekėjas būtų įregistruota EMAS, turi būti priimami kiti įrodymai apie lygiavertes aplinkosaugos vadybos priemones

Sutarties vykdymo sąlygos

- ★ Turi būti susijusios su sutarties objektu
- ★ Yra aiškiai nustatytos pirkimo dokumentuose
- ★ Atitinka ES teisės principus

Sutarties vykdymo sąlygos

Gali būti numatomos sąlygos:

- Gaminių pristatymas ne piko metu
- Daugkartinių pakuočių naudojimas tiekiamoms prekėms
- Prekių pakuotės surenkamos antriniam naudojimui
- PO pastate dirbantiems tiekėjo darbuotojams privalu laikytis PO nustatytos vidaus aplinkosauginės politikos

Projektavimas ir pastato statybos darbai saugomoj teritorijoje

Techninis pajėgumas = Pateikiamas ankstesnių statinių saugomose teritorijose sąrašas

Tilto statyba saugomoje teritorijoje

Techninis pajėgumas = EMAS aplinkosauginės vadybos sistemos sertifikato turėjimas

KLAUSIMAI?

peritus **sprendimai**

Nuo idėjos iki jos įgyvendinimo...

UAB „Peritus sprendimai“

Latvių g. 31, Vilnius

Tel. 2 100 000

el. paštas a.siaudinis@peritus.lt

www.peritus.lt

ES parama | Viešieji pirkimai | Viešojo ir privataus sektorių partnerystė

